

Солоспів

Культурно-мистецький часопис кафедри сольного співу
Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка
№ 2(20) травень-червень 2015 року

ВОКАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО ТА ПЕДАГОГІКА КИТАЮ У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ З УКРАЇНОЮ

Пропонована розвідка спрямована на діяльність китайських співаків, покликаних поєднати досягнення європейських оперних набутоків із напрацюваннями національного мистецтва, вокального виконавства та педагогіки. Тому маємо на меті стисло висвітлити характерні особливості розвитку вокального виконавства та педагогіки Китаю у контексті українсько-китайських культурних зв'язків.

Проблематика конвергенції культур Сходу і Заходу набуває все більшої актуальності з позицій глобалізаційних процесів сучасності. У музичному мистецтві, зокрема, ці тенденції досліджуються у найрізноманітніших аспектах. Певні напрацювання різного масштабу здійснені у сфері українського музикознавства, серед яких більшість складають статті, розвідки, дисертації китайських фа-

хівців, які здобувають спеціальну освіту на теренах України. Це праці, котрі торкаються окремих векторів та проявів суміщення світоглядно-мистецьких позицій європейських та китайської культур (І. Савчук, Ма Вей, Хоу Цзянь, Г. Вірановський, Лю Бінцян та ін.), розкривають питання вокального мистецтва у педагогічному та методико-виконавському аспектах (Чжан Чунь Лян, Лю Сімей, Ші Хун Чан, Чань Лунь).

Вокально-сценічне мистецтво Китаю має древні й самобутні традиції. Китайська опера – це оригінальний тип музичної драми. Самі корені театральних форм Китаю датуються десяти століттям. Головним для музичної історії Пекіна стало те, що юанська драма куньцюй розглядалася сучасниками як спектакль, який перш за все потрібно слухати. було висунуто критерій художності, який ви-

значився для європейської опери лише в епоху високого та пізнього класицизму (XVIII століття). Загалом же, музика в стародавньому Китаї завжди була проявом стану розуму і почуття. Вважалося, що саме музика веде до гармонії, вчить добру і виховує гарні манери. І якщо художня творчість у європейському культурному колі спрямована на гармонізацію як позитивних, так і негативних емоцій, то китайське мистецтво є осередком радості саме тому, що страждання воно приймає як вихідну тезу буття і людської етики.

У 1953 році був створений Центр експериментального театру, на базі якого виросло творіння нового мистецтва – опера «Сива дівчина». У довідкових російськомовних виданнях авторами даного твору подані Ма Ке та Джан Лу, тобто ті, що створили літературний текст та композиційне тло

вистави. Однак типові мелодії даної композиції стали відомими в оригінальній інтерпретації-аранжуванні Іан Діен Іна; можливо, тут принагідним є порівняння з ініціативою М. Лисенка, який дав оркестрово-вокальну версію «народної опери» Івана Котляревського «Наталка-Полтавка». З появою на сцені опери «Сива дівчина» багато театрознавців і театральних діячів побачили в жанрі нової опери перспективи розвитку традиційного театру, і перш за все Пекінської музичної драми.

У Китаї діють різноманітні спеціальні навчальні музичні заклади: Пекінська, Шанхайська, Уханська, Сіанська та інші консерваторії, театральні факультети університетів, де можна студіювати музику та спів. Як у Європі чи Україні, так і в Китаї, де запроваджено музичну освіту із подібною структурою (початкова, середня й вища школи), зустрічаємось з багатогранністю завдань та складністю процесу вокального навчання. Численні педагоги України і Китаю наголошують на значній цінності початкового

процесу навчання співу. Як стверджує педагог із Пекіна Ван Гецай, «зі співаком-початківцем потрібно наполегливо працювати над звучанням, навчаючи його «вокальному чуттю»; розуміти його труднощі, правильно показувати голосом «вокальний прийом» або вправу, а для цього педагог повинен добре володіти власним голосовим апаратом, тобто повинен у широкому контексті бути повноцінним професіоналом».

Подібними є характеристики вокальних перспектив у європейській та китайській вокальних методиках: «При обговоренні необхідних для співака здібностей ми матимемо на увазі співака, який має намір присвятити себе театру [...] Він повинен не тільки поєднати в собі інтелектуальні переваги [...] але його фізичний стан повинен бути настільки добрим, щоб співак міг подолати стомлення, яке чекає його на артис-

тичному шляху» (М.Гарсія). Або: «Найбільш вдалі інтелектуальні властивості такі: справжня любов до музики, здатність точно схоплювати і відображати в пам'яті мелодії і гармонічні звороти, експансивність у поєднанні зі жвавим розумом [...] що стосується фізичних даних, то ми ставимо на перший план голос, який повинен бути вільним, приємним, сильним і великим за діапазоном; на другому плані – фізична конструкція, яка взагалі повинна відповідати вище описаним якостям голосу» (Шань Хунцзян).

Педагоги львівської школи співу – колишні: О.Карпатський, П. Кармалюк, В.Ігнатенко, І.Кушплер та багато інших завжди велику увагу звертали на виховання студентів-співаків з комплексом усіх наявних здібностей. На даному етапі педагоги кафедри сольного співу, серед яких Л.Божко, М.Логойда, Н.Свобода, А. Дашак, Б.Косопуд, О.Лихач,

М.Жишкович, О.Чібісов, та інші, у яких навчаються китайські студенти, велику увагу приділяють їхньому становленню, виховують їх справжніми виконавцями, ставляться до них особливо доброзичливо, завжди підтримують, спонукають до сумлінної роботи над собою.

Ми знаємо, що найголовніше – це те, що навіть найбільш здібні потребують розвитку (згадаймо думки М.Глінки!) та мудрого керівництва при їх застосуванні. Успіх можливий лише за умови систематичної і раціонально спланованої роботи. Співак, який нехтує вивченням тонкощів вокального мистецтва – недосконалий виконавець. Недостатньо схопити поспішно деякі вокальні навички. Необхідно, щоб «талант розвивався цілеспрямовано вже з ранніх пір за допомогою спеціальних вправ і дбайливого виховання [...]» (Шань Хунцзян).

На сучасному етапі китайські співаки та педагоги намагаються акумулювати найкращі європейські мистецькі досягнення, проводячи значну методичну роботу. Такий процес досить характерний для становлення і розвитку сучасної китайської вокальної педагогіки. До того ж, співствалення вокальних завдань та їх вирішення у китайській та європейській вокальній педагогіці на базі української вокальної школи дозволяє в широкому сенсі простежити основний культурний діалог ХХ – поч. ХХІ століть, який характерний для сучасного Китаю – адаптацію найкращого у культурній парадигмі китайського мистецтва.

ЦЗЕН ТАО,
випускник вокального факультету,
аспірант кафедри історії музики
ЛНМА ім. М.В.Лисенка

УКРАЇНСЬКО - КИТАЙСЬКІ ВЗАЄМИНИ У ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ НА МЕЖІ ХХ-ХХІ СТ.

Особливо інтенсивно культурні контакти почали розвиватися після другого візиту Голови Китайської Народної Республіки Цзян Цземіня до України у 2001 році разом з великою кіль-

кістю делегатів, серед яких було чимало представників культури та мистецтва Китаю.

В історії українсько-китайських взаємин великою подією стало перше проведення Днів України у Китайській Народній Республіці з 24 квітня по 1 травня 2002 року. До складу офіційної делегації увійшло п'ятдесят українських артистів та художників. У Пекіні відбулася виставка «Україна. Світ живопису», виставка українського народно-декоративного мистецтва ХІХ – ХХ століть та фотовиставка.

Важливим стали виступи українських артистів і співаків на кращих концерт-

Для розвитку довготривалої співпраці між Китайською Народною Республікою та Україною існують сприятливі фактори, де одним з основних стає взаємна цікавість до історії культури та глибока симпатія обох народів. Стабільність та динамічний розвиток двосторонніх дружніх взаємин у сучасних умовах створюють добре функціонування суспільних зв'язків між ними.

них майданчиках у Пекіні та Шанхаї. Від цього часу і до сьогодні виступи українських співаків на сценах багатьох китайських міст стали систематичними.

Ніщо так не об'єднує, як зв'язки в галузі культури, освіти та молодіжної політики. Проходячи крізь серця й душі людей, вони стають свідомо збереження

дружби народів і збагачення культурного та освітнього потенціалу держав.

ВАН І,
випускниця вокального факультету,
аспірантка кафедри історії музики
ЛНМА ім. М.В.Лисенка

**О, Музика!
Яке це справді диво.
Вона підносить в
сині небеса,
Ти невагомий
і лешиш щасливо,
А навкруги
простори і краса...**

28 травня 2015 року у Великому залі Львівської Національної академії імені М.В. Лисенка відбулася визначна подія. Магістр V курсу вокального факультету Чжань СіньСін (сопрано) подарувала своїм дорогим викладачам та глядачам Концерт Вдячності з романтичною назвою «Музика Серця». Це дивовижний творчий проект двох майстринь – заслуженої артистки України Любові Качали та професора Мирослави Логойди, що протягом шести років вкладали своє серце та знання у душу молоді, але надзвичайно талановитої співачки... Шість років навчання, співпраці, творчості, заради яких дівчина покинула рідний Китай, батьків та поринула у світ професійного мистецтва... Шість років, що промайнули як мить...

І сьогодні у колі друзів вона відкрила всі сторони свого таланту, виконуючи музику різних епох, стилів та країн. Вечір чудових творів для дорогих викладачів, що з надзвичайним хвилюванням та гордістю дивилися на свою Попелюшку, яка стала прекрасною Принцесою Музики!

Жіночна, ніжна, надзвичайно чутлива співачка причарувала глядачів вели-

кою потужною силою, тримала на собі увагу та, як чиста вода, заспокоювала, втамовувала спрагу.

Друзі...Такі ж саме випускники Львівської alma mater, однодумці у пошуках краси та пізнання мистецтва, підтримали виконавицю, демонструючи свою майстерність. Лі Шань Сяо Шу (мецо-сопрано - клас доц. Н. Свободи), Жень Цзя Ці (цимбали - клас проф. Т. Барана), Чень Янь Ань (кларнет - клас ст. викладача О. Бондарчука), Ван Нянь Бін (гобой - клас проф. В.Цайтца). Завдяки дружнотворчому єднанню концерт наповнився різнобарвністю та щирими емоціями...

Концертмейстери – «друге серце», «друге дихання» виконавців, помічники та рятівники – з надзвичайною чутливістю підтримали та гармонійно збагатили програму своєю професійною майстерністю, а це Оксана Кулінченко, Роман Марченко, Наталія Мартинова, Анна Шевчук.

Сумні, дещо трагічні мелодії змінювалися життєствердуючими творами та ритмами, такими, як саме життя. Що вічно змінює день на ніч, світло на темряву...

Мистецтво, що відчуває жіночність та мужність... Мистецтво, в якому життя перемагає!

Мить творчості... За якою велика праця, сльози та перемоги, що більше ніколи не повториться... Ніколи... Жодним звуком... І від якої багато хто плакав ніжно і зворушено...

Зал дихав в унісон з кожним звуком, порухом вико-

навців. А викладачі, як рідні батьки сприймали кожний подих, кожне слово своїх дітей в єдності з сумом та радістю. Відпустили пташенят на волю, але з серця ніколи, та благословляли на велику творчу дорогу!

**ЧЕНЬ
ЦЗЮНЬЦЗЮНЬ,
аспірантка II курсу
ЛНМА ім. М.В.Лисенка**

28 травня
2015 р.
четвер

Поч. о 17.00

Міністерство культури України
Львівська національна музична
академія імені М. В. Лисенка
(вул. О. Нижанківського, 5)

Великий зал

МУЗИКА СЕРЦЯ 心灵在歌唱

**КОНЦЕРТ ВДЯЧНОСТІ
ВИКЛАДАЧАМ І АКАДЕМІЇ**

магістра, студентки V курсу вокального факультету

ЧЖАН СІНЬСІНЬ
(сопрано)

клас заслуженої артистки України Любові Качали
та професора Мирослави Логойди

У концерті беруть участь студенти V курсу:

Ван Няньбін (гобой)

клас професора Цайтца В. Б.

Чень Яньань (гобой)

клас Бондарчука О. Г.

Лі Шаньсяошу (мецо-сопрано)

клас доцента Свободи Н. Б.

Жень Цзяці (китайські цимбали янь цін)

клас професора Барана Т. М.

Концертмейстери: О. Кулінченко, Т. Греськова,

Р. Марченко, Н. Мартиненко, А. Шевчук

Програму веде Юлія Кузьмич

Творчий проект професора Мирослави Логойди

Ініціатором, натхненником та викладачем водночас була доцент кафедри концертмейстерства, кандидат мистецтвознавства Марія Липецька. Фортепіано, скрипка, саксофон, гобой, сольний спів у супроводі концертмейстерів-піаністів утворили святкову концертну мозаїку, створивши яскраву палітру індивідуальних виконавських можливостей.

В основу концерту була покладена ідея М. Липецької дати змогу випускникам-китайцям відчувати відповідальність за власний виступ як концертмейстера, відчувати ансамблеву єдність і отримати заслужені аплодисменти разом із солістом. Як єдиний піаніст-соліст у концерті взяв участь Чжун Даян. Виступаючи першим, він відчував певне хвилювання. Можливо тому в прелюдії соль-мінор С. Рахманінова «проскакували» текстіві неточності, хоча концепція твору відповідала вимогам стилю. Натомість, блискуче технічно, цікаво колористично він виконав складну п'єсу «Небо над Китаєм» Джу Ван Хуа. Свою концертмейстерську вправність Чжун Даян (кл. доц. Липецької М.Л.) достойно виявив, акомпануючи випускниці-вокалістці Янь Мейцзяо (кл. проф. Логойди М.О.) у технічному творі Ф.Деліуса «Співай, соловію» та непростому ілюстративно-фантастичному супроводі романсу М.Лисенка «Вітер в гаї не гуляє». Саме у цьому творі йому вдалося доповнити тонке, чарівне і мальовниче виконання солісткою Лисенкової мініатюри.

Блискучі виконання гобоїстом Ань Каном і саксофоністом Вей Чженом (кл. проф. Цайтца В.Б.) складних технічних творів А.Баррета «Aria di bravura» та П.Дезмонда «Граємо на 5/4»

VIVAT, АКАДЕМІЯ !

20 квітня 2013 р. у Малому залі Львівської національної музичної академії свою мистецьку майстерність презентували іноземні студенти з КНР, які у нас навчаються на різних факультетах. «Vivat, академія!» – так влучно звучала назва концертної афіші.

вимагали і достойного концертмейстерського супроводу, з чим гідно і вправно впоралася концертмейстер Чжан Сяовень (кл. проф. Бабинець Н.Д.).

Оksamитовий тембр випускниці-вокалістки Чжан Танхо (кл. доц. Жишкович М.А.), теплота й душевна щирість у різнопланових творах (Г.Доніцетті «Пряля», М.Лисенка «Чого мені тяжко» і Ші Чіміна «Осіні дерева»), виконані співачкою, поєднались у творчому тандемі із концертмейстером Цао Цзіньцзінь (кл. доц. Липецької М.Л.). Дещо формальне виконання співаком-випускником Нін Хао (кл. ст. викл. Рак Я.З.) сердечної й захоплено-мелодійної «Пісні кохання» В.Сендерсона, на щастя, врятував музичний супровід Цао Цзіньцзінь, даючи можливість насолоджуватись цим прекрасним твором. Яскравий «Чардаш» В.Монті та «Веселий саксо-

фоніст» Р.Відофта у виконанні Ло Куня (кл. проф. Цайтца В.Б.) і концертмейстера Цао Цзіньцзінь викликали бурхливе захоплення. Тут достойними рівноцінними

партнерами були обоє виконавців.

Душевне задоволення слухачі отримали від почутих «Танго» А.П'яццолі та «Невеличкого чардашу» П.Іттуральде. Соліст-саксофоністи Ло Кунь та Ма Ваньюй (кл. проф. Цайтца В.Б.) і концертмейстер Лі Тянь (кл. ст.викл. Ксьондзик О.І.) зуміли розкрити технічно і ансамблево складні твори, знайти контрасти динаміки та темпоритмів далеко не простої музики.

Окреме місце належить концертмейстеру-музиканту Фу Чженьшаню (кл. доц. Липецької М.Л.). Талановитий і обдарований, працьовитий і натхненний піаніст-ансамбліст став достойним партнером скрипаля Лі Яньлуна (кл. проф.

Колбіна Д.П.). В цьому концерті «Втіха» Ф.Ліста зайняла окреме місце за стильовою специфікою композиторського письма. Хоча гра скрипаля була насичена технічними і тембральними барвами, однак саме фортепіанна партія за красою звучання, «грою світла й тіні», що линула з-під пальців Фу Чженьшаня, створила основу звукової палітри для насолоди музикою Ліста. Яскравий і водночас музикально витончений акомпанемент Фу Чженьшаня став достойним супроводом ще для двох яскравих вокалісток: ст. III курсу Чжан Сінсін (кл. проф. Логойди М.О.) та випускниці Лу Де (кл. проф. Дашак А.Ю.). Якщо «Не дивися на місяць весною» М.Лисенка та «Келих вина» Дай Чжонь Уейя у виконанні Чжан Сінсін виконавці розкрили глибину лисенківської лірики і технічну віртуозність китайського твору, то в речитативі та каватині Лінди з опери «Фаворитка» Г.Доніцетті Лу Де та Фу Чженьшань блискуче справились з особливостями оперної музики, підтвердивши свій професіоналізм.

Отримавши «море» задоволення, і слухачі, і виконавці ще довго перебували під впливом святої музики. Праця викладачів, щиро вкладена в удосконалення майбутньої професії іноземних, але вже наших випускників, стане надійним фундаментом у їх професійній кар'єрі. Нехай щастить молодим китайським музикантам у майбутніх мистецьких зверненнях!

**Мирослава ЛОГОЙДА,
професор кафедри
сольного співу
ЛНМА ім. М.В.Лисенка**

Солоснів

Культурно-мистецький часопис кафедри сольного співу Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка

Засновник часопису – **Ігор КУШПЛАЕР**

Любов КИЯНОВСЬКА – Головний редактор
Мирослава ЖИШКОВИЧ (Заступник головного редактора)
Богдан КОСОПУД (Відповідальний секретар)

Редакційна колегія: Людмила БОЖКО, Ада КУШПЛАЕР

Наклад: 250 прим.